

EDUCATIEF GRADUAAT IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL

OPLEIDINGSACCREDITATIE OP MAAT VAN DE EIGEN REGIE •
BEOORDELINGSRAPPORT

15 MEI 2024

MIEKE BECKERS (VOORZITTER), ANJA VAN VLIET, JAN DENYS, BAHAR DEMIRCI
(COMMISSIELEDEN) • MONIQUE VAN DEN BOS (SECRETARIS) • ILS AERTS
(PROCESCOÖRDINATOR)

Inhoud

1	Abstract.....	4
2	Rapportage van het onderzoek van de commissie	5
2.1	Missie, visie en profilering	7
2.2	Leerresultaten.....	8
2.3	Curriculum	8
2.4	VOR	9
2.5	Vakdidactiek.....	10
2.6	Samen opleiden met werkveldpartners.....	11
2.7	Waarderend evalueren	12
2.8	Kwaliteitszorg.....	13
3	Oordeel	15
	Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding.....	17
	Bijlage 2: Opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)	18
	Bijlage 3: Samenstelling van de commissie.....	19
	Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding.....	20
	Bijlage 5: Verantwoording.....	21
	Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal	22

1 Abstract

Op basis van het gevoerde onderzoek naar de kwaliteit van de opleiding van het Educatief Graduaat in het secundair onderwijs aan de Erasmushogeschool Brussel (EhB) beoordeelt de commissie de kwaliteit van de opleiding als voldoende. De commissie adviseert de NVAO om een positief accreditatiebesluit toe te kennen.

De commissie waardeert het gedreven en bereikbare team dat er voor zorgt dat studenten tijdens hun opleiding een groei ervaren, niet enkel in de ontwikkeling als leraar, maar ook als mens.

De opleiding toont durf en ondernemingszin door bij te sturen op basis van feedback van alle stakeholders en heeft haar missie, visie en profilering herzien om beter aan te sluiten bij de doelgroep, de volwassen zij-instromer die werk en studie dient te combineren. Dit heeft er voor gezorgd dat de opbouw van het curriculum meer flexibel en modulair wordt aangepakt en meer aansluit bij wie de studenten zijn en hoe ze willen leren.

Het opleidingsspecifieke leerresultatenkader (OLR) maakt zichtbaar op welke manier EhB zich onderscheidt van andere opleidingen en legt eigen accenten. De relatie tussen het OLR en het curriculum en het bewaken van waar het eindniveau moet getoetst worden, gebeurt via de leerresultatenmatrix (LRM).

De vrije ontwikkelruimte (VOR), die 15 studiepunten vertegenwoordigt, biedt keuzemogelijkheden aan studenten om het eigen leerproces in handen te nemen. Er gaat een doordacht proces aan vooraf en biedt de opleiding de mogelijkheid om snel nieuwe onderwerpen of ontwikkelingen aan studenten aan te bieden.

Er is een duurzame samenwerking tussen het werkveld en de opleiding. Beide partners nemen de verantwoordelijkheid om 'Samen opleiden' waar te maken door bijvoorbeeld te werken met ankerpunten bij de werkveldpartners en door partnerschappen verder uit te bouwen. Ontbrekende vakdidactici in de opleiding kunnen zo ingevuld worden.

De waarderende visie op evalueren krijgt onder andere vorm in een pass/fail-beoordelingssysteem. Het afstemmen van de authentieke leertaken met een bijhorende rubric die een beschrijving geeft van de verwachtingen en de scores is voor studenten transparant.

De commissie formuleert op basis van het gevoerde onderzoek de onderstaande aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geenszins afbreuk aan de positieve punten die de commissie eerder aangaf, noch aan het positieve advies.

- Zorg ervoor dat de link tussen OLR en de onderwerpen van de VOR explicieter zijn zodat essentiële leerdoelen niet in de VOR kunnen zitten en een resultaatsverplichting hebben;
- Zorg dat begeleiding in vakdidactiek structureel verankerd wordt in de opleiding en niet afhangt van een individuele docent;
- Maak dat je als opleiding checkt of bepaalde vernieuwingen daadwerkelijk het gewenste effect hebben en stel op basis daarvan nieuwe acties op. In het snelle schakelen van de opleiding schuilt het gevaar dat niet altijd goed doordacht wordt waar het probleem exact ligt;
- Houd bij de groei van de opleiding rekening met de draagkracht van het personeel.

2 Rapportage van het onderzoek van de commissie

Met belangstelling neemt de commissie kennis van het zelfevaluatie-rapport in het kader van de accreditatie van de opleiding Educatief Graduaat in het secundair onderwijs van de Erasmushogeschool Brussel (EhB). Het zelfevaluatie-rapport geeft een goed overzicht van de zaken die bijgestuurd werden op basis van doorontwikkeling na het indienen van de toets nieuwe opleiding.

De commissie bespreekt tijdens het vooroverleg op 13 maart en 19 maart 2024 haar eerste indrukken en formuleert vragen over de punten waar nog onduidelijkheden over bestaan.

De commissie stelt vast dat de opleiding de voorbije jaren initiatieven heeft ondernomen om te analyseren of het oorspronkelijke opleidingsconcept werkte in de praktijk. De opleiding geeft blijk van durf en ondernemingszin om bij te sturen waar nodig en zich beter af te stemmen op het doelpubliek. Zo is de commissie van mening dat de opleiding goede stappen heeft gezet in het herschrijven van de **missie, visie en profilering** om hiermee dichter aan te sluiten bij haar doelgroep. Dit is gerealiseerd met grote betrokkenheid van de docenten, feedback van de studenten en in samenwerking met het werkveld.

Daarnaast constateert de commissie dat de opleiding het **domeinspecifieke leerresultatenkader** (DLR) één-op-één heeft vertaald naar een opleidingsspecifieke leerresultatenkader (OLR). In dit OLR is zichtbaar op welke manier EhB zich wil onderscheiden en eigen accenten legt. De relatie tussen de OLR en het curriculum is verhelderd door middel van een leerresultatenmatrix (LRM).

De commissie is positief over het flexibel opgebouwde **curriculum**, dat meer op maat is gemaakt van de zij-instromer. Hierbij is het voor studenten mogelijk om een traject van 1,5 jaar, 2 jaar of 2,5 jaar te volgen. Ook het verleggen van de focus van een blended onderwijsmodel naar een meer online-onderwijsmodel blijkt een goede keuze te zijn voor zowel docenten als studenten, leest de commissie in het zelfevaluatie-rapport. Het online onderwijs wordt als activerend en leerzaam bestempeld door de studenten. De aandacht voor authentieke leertaken en vakdidactiek in de aanpassingen van het curriculum wordt door de commissie gezien als een goede voorbereiding van studenten op het leraar-zijn.

Het zelfevaluatie-rapport belicht de verschillende aspecten van de **leeromgeving**. Ook hier is merkbaar dat feedback van studenten en docenten in de voorbije jaren geleid heeft tot bijstellingen. Een voorbeeld is de invoering van locatie- en trajectaanpassingen die meer rekening houden met de behoeften van de student. Daarnaast besteedt de opleiding veel aandacht aan het rekruteren van nieuwe studenten. De bewuste keuze van de opleiding om een divers team samen te stellen met verschillende profielen, expertise en relevante ervaring in het onderwijsveld geeft studenten een realistische kijk op het werkveld. De commissie ziet dat ook op vlak van leermiddelen er continue ontwikkeling is geweest.

De commissie kan lezen in het zelfevaluatie-rapport dat aan het **evaluatiebeleid** en de **evaluatiepraktijk** nog verder is gewerkt sinds het indienen van de toets nieuwe opleiding. In academiejaar 2022-2023 optimaliseerde de opleiding het evaluatiebeleid nog verder. De commissie stelt vast dat de opleiding inspanningen heeft gedaan om de evaluatie meer valide, betrouwbaar en transparant te maken. Ze ziet de focus op een groeigerichte aanpak en het stimuleren van de bijsturing op het leerproces door de aandacht voor formatieve evaluatie.

De commissie stelt vast dat de aansluiting bij de **arbeidsmarkt** groot is: de meeste studenten zijn al actief in het werkveld terwijl ze de opleiding volgen en er zijn optimale tewerkstellingskansen voor de afgestudeerden.

Het zelfevaluatierapport toont voor de commissie aan dat de opleiding werkt aan een continue verbetering van de opleiding.

Naast de vastgestelde positieve punten, heeft de commissie een aantal vragen geformuleerd waar ze tijd wil aan besteden tijdens het locatiebezoek.

De commissie is benieuwd waarom de nood gevoeld werd om de **missie, visie en profilering** te herschrijven en of de herwerking uiteindelijk het gewenste gevolg heeft gehad voor de opleiding. De opleiding streeft een holistische benadering van het lerarenberoep na: voor de commissie is niet helemaal duidelijk wat hier concreet mee wordt bedoeld. Op welke manier wordt in die holistische benadering gezorgd voor een 'juiste dosis' houvast voor studenten? Weet de opleiding of het werkt?

In academiejaar 2022-2023 heeft de opleiding ervoor gekozen om het **VKS 5 niveau** voor de opleiding verder scherp te stellen. De commissie vraagt zich af wat de opleiding hiermee concreet bedoelt. Ook is zij geïnteresseerd in hoe dit vorm krijgt in de opleiding als zowel graduaatstudenten (VKS 5) als bachelorstudenten (VKS 6) samen zitten voor bepaalde opleidingsonderdelen. De opleiding garandeert dat uitstromende studenten voldoen aan het vereiste eindniveau VKS 5 voor hun diploma. De commissie wil graag weten waar voor de opleiding de belangrijkste toetsstenen liggen om die garantie te bieden.

De commissie is benieuwd naar de implementatie van het modulair **curriculum**. De leerlijnen komen terug in de verschillende opleidingsonderdelen, maar volgens het zelfevaluatierapport niet noodzakelijk op een hoger verdiepingsniveau. De commissie vraagt zich af op welke manier de opleiding er dan voor zorgt dat op het einde van de opleiding alle doelen op het beoogde beheersingsniveau aan bod komen. Ook wil de commissie weten of een student kan overstappen van het ene naar het andere traject of op welke manier de opleiding kan rekening houden met een student die vertraging zou oplopen.

In het opleidingsonderdeel **Vrije Ontwikkelruimte (VOR)** geven studenten hun eigen leertraject vorm op basis van individuele behoeften en eigen identiteit. De opleiding geeft aan dat de VOR een essentieel onderdeel vormt van het curriculum. Aangezien er relatief veel studiepunten aan de VOR zijn gekoppeld (15 van 90 studiepunten), is de commissie erg benieuwd naar de invulling en de aanpak van de VOR.

De commissie is geïnteresseerd in de aanpak van de **vakdidactiek** binnen de opleiding en op de werkplek. Welke krachtige leeromgevingen worden er aangeboden tijdens de vakdidactiek? Op welke manier werken stages en werkplekleren mee aan het realiseren van de leerresultaten van de vakdidactiek?

Het werkveld en de mate van samenwerking met **werkveldpartners** is een belangrijk aspect voor een graduaatsopleiding. De commissie is benieuwd op welke manier de opleiding ervoor zorgt dat de student leert wat beoogd wordt, hier begeleiding in krijgt op de werkplek, feedback ontvangt. Ook is de commissie geïnteresseerd in de samenwerkingsverbanden die de opleiding heeft. Heeft de opleiding al acties ondernomen om samenwerkingsverbanden uit te breiden? Aansluitend is de commissie benieuwd op welke manier verwachtingen met het werkveld worden afgestemd.

Op gebied van het (waardierend) **evalueren** heeft de commissie een aantal vragen die betrekking hebben op verschillende aspecten. Zo is het voor de commissie niet helder op welke manier het vakdidactische aspect herkenbaar is in de evaluatie. Ligt de lat hierin gelijk over vakdidactische clusters heen? Staan de docenten op dezelfde lijn in het gebruik van de gedragsindicatoren-omschrijvingen en rubrics en het evalueren met een pass/fail-beoordelingssysteem? Hoe ziet de betrokkenheid bij de evaluatie van de werkplek/school van

de student er uit? In het bijzonder in het leraar-in-opleiding (LIO) traject waar werkpleklers in de school waar de student tewerkgesteld is, doorgaat: hoe bewaakt de opleiding een objectieve beoordeling? De evaluatie steunt op 'leertaken', waarvoor kenniscomponenten geconsulteerd moeten worden om ze succesvol te kunnen beëindigen. In welke mate gaat de opleiding na of studenten bepaalde belangrijke ondersteunende kennis hiermee ook 'paraat' verworven hebben?

Hoe ziet de evaluatie van de VOR er concreet uit? De opleiding spreekt in het zelfevaluatierapport over het uitbreiden van de portfolio-aanpak. Wat zijn de plannen hieromtrent?

Het onderzoek van de commissie wordt verder gezet op 20 maart 2024 tijdens het locatiebezoek waar met opleidingsverantwoordelijken, docenten, studenten, alumni en werkveld in dialoog wordt gegaan. Het gehanteerde bezoekschema zit in bijlage 4.

2.1 Missie, visie en profilering

In de dialoog met de commissie geven de opleidingsverantwoordelijken aan dat de oorspronkelijke missie te veel uitging van de bachelorstudent. Bij de herwerking is de opleiding aan de slag gegaan om beter aan te sluiten bij de doelgroep van de volwassen zij-instromers, mensen uit de praktijk die werk en gezin moeten combineren. Daarnaast stippen de opleidingsverantwoordelijken aan dat het nodig was om de opleiding scherper te profileren op het beoogde niveau van een graduaatsopleiding. Dit heeft geresulteerd in vijf speerpunten die de rode draad vormen binnen de opleiding. De Brusselse lerarenopleiding is gericht op de graduaat zij-instromers. In samenwerking met het werkveld bieden ze een flexibel en modulair curriculum aan in een blended, inclusieve en participatieve leeromgeving om zo groeikansen te bieden en studenten optimaal voor te bereiden op de uitdagingen in het werkveld.

Zowel studenten, docenten als het werkveld zijn betrokken geweest bij de herwerking van de missie, visie en profilering van de opleiding. Studenten werden onder andere tijdens focusgesprekken bevraagd en gaven aan dat de missie en visie voor hen niet echt toegankelijk was door een moeilijk taalgebruik. Docenten werden betrokken via de opleidingscommissie waar ook docenten die een eerder beperkte opdracht hebben binnen de opleiding toch uitgenodigd waren om hierover mee na te denken. Het werkveld is via de resonantiecmissie (bestaande uit het brede werkveld zoals een directeur van een technische school, iemand uit het buitengewoon onderwijs, mensen uit het volwassenonderwijs, coördinatoren en leerkrachten) betrokken geweest. De stakeholders spreken zich positief uit over hun betrokkenheid bij de herwerking van de missie, visie en profilering. De commissie stelt vast dat met de feedback rekening is gehouden. Studenten herkennen zichzelf nu in de missie, visie en profilering.

Op gebied van de holistische benadering van het lerarenberoep blijkt de opleiding er zich van bewust dat in de beschrijving van de gedragsindicatoren (zie 2.2 leerresultaten) gestreefd is naar de holistische benadering van een leraar, maar dat in de evaluatie er ook nog analytisch wordt gewerkt. De opleiding streeft er wel naar de studenten op een holistische wijze te benaderen. De docent kiest de werkvormen om de doelen te realiseren waarbij gekeken wordt naar de leraar in zijn geheel.

Het meest tastbare gevolg van de herwerking van de missie, visie en profilering heeft geresulteerd in een curriculum dat nu meer op maat van de zij-instromer is. Ook zijn de trajecten bijgeschaafd, het regulier traject is uitgebreid met het LIO-traject, specifiek voor mensen die al werken in een school. De mogelijkheid is er gekomen om semestrieel (en zelfs per kwartaal) te wisselen in het traject om op die manier de drempel weg te nemen en zo toch voor het onderwijs te kiezen. De commissie stelt vast dat de opleiding op die manier meer gericht is op de graduaatstudent, de doelgroep. Studenten beamen dat dit is hoe ze zich behandeld voelen: ze worden behandeld als volwassenen -student in een volwassen context-

ze krijgen veel aanbod aan alternatieven, lessen en documenten zijn makkelijk online beschikbaar, er zijn veel aanpassingen mogelijk, er wordt kort op de bal gespeeld. De commissie is bezorgd dat door deze sterke focus op maat van de student het aanbod nog wel voldoende 'gelijk' is voor elke student en hoe dit concreet wordt bewaakt.

2.2 Leerresultaten

Het DLR is gebaseerd op de basiscompetenties van een leraar en werd door de opleiding vertaald naar het OLR die vervolgens geclusterd zijn in betekenisvolle thema's (gedragsindicatoren) om van daaruit doelen te formuleren. Het OLR is het sturend kader voor de opleiding en maakt zichtbaar hoe EhB zich wil onderscheiden van andere hogescholen door eigen accenten te leggen. Volgens de opleidingsverantwoordelijken creëert de vertaling van gedragsindicatoren naar heldere thema's, betekenisvolle en herkenbare beschrijvingen voor de opleiding en de studenten. De commissie is benieuwd waar de behoefte aan deze scherpstelling zijn oorsprong vond en waartoe dit geleid heeft.

De opleidingsverantwoordelijken geven aan dat het oorspronkelijke OLR teveel vanuit de bachelorstudent was ontwikkeld en beschreven. Graduaat- en bachelorstudenten zaten oorspronkelijk ook samen in de les. Een rechtstreeks gevolg van het werken met de beschrijvingen en de scherpstelling ervan, is dat de verschillende studenten (graduaat-, bachelorstudenten) alleen nog samen zitten voor opleidingsonderdelen in de bekwaamheidsleerlijn, niet meer in de deskundigheidsleerlijn. Ook werkt het team nu vanuit de beschrijvingen jaarlijks samen om hiaten te detecteren. Omdat de taal begrijpbaarder is, werd dit makkelijker.

De opleiding heeft de relatie tussen het OLR en het curriculum weergegeven in een LRM. De LRM geeft via een kruistabel een overzicht hoe het OLR, opleidingsonderdelen en gedragsindicatoren aan de verschillende leerlijnen (professionele identiteit, vakdidactisch en pedagogisch handelen, reflecterend en onderzoekend handelen, praktijk en vrije ontwikkelruimte -verkort weergegeven in deskundigheid, bekwaamheid en identiteit-) gelinkt zijn. Hierbij wordt aangegeven in welke fase van ontwikkeling (ontwikkeling, realisatie en deelrealisatie) de gedragsindicatoren aan bod komen in de verschillende opleidingsonderdelen.

De commissie merkt dat de LRM een werkinstrument is voor het team dat ervoor zorgt dat docenten dezelfde taal spreken met elkaar en dat de studenten informeert over waartoe ze opleiden. Ook is duidelijk dat de scherpstelling van de leerresultaten op VKS-niveau 5 de kwaliteit van de opleiding heeft verhoogd.

Voor de commissie is helder welke leerresultaten de opleiding wil bereiken en ze is positief over de grondige aanpak van de beschrijvingen van de leerresultaten door het team.

2.3 Curriculum

De opleiding vertelt aan de commissie dat in het academiejaar 2020-2021 het curriculum is aangepast aan de zij-instromers. Er zitten geen volgtijdelijkheden in het curriculum. Tijdens de dialoog benadrukken de studenten dat de flexibiliteit van het curriculum precies de reden is waarom zij voor deze opleiding aan EhB hebben gekozen. De commissie krijgt inzicht in het reguliere en het LIO-traject. In het eerste kwartaal zitten de studenten uit de verschillende trajecten samen. De flexibiliteit van het curriculum zit voornamelijk in de opleidingsonderdelen van de bekwaamheidsleerlijn. Studenten geven aan dat er geen druk wordt gelegd om de opleiding binnen 1,5 jaar te doen en dat de opleiding meestal adviseert om de opleiding over 2 jaar te spreiden wegens een toch wel hoge werkbelasting.

De commissie stelt vast dat de modulaire opbouw van het curriculum een grote aantrekkingskracht heeft voor de studenten. Zo is de opleiding goed te combineren met hun privéleven.

2.4 VOR

De VOR omvat een keuzepakket van 15 studiepunten waarin de student, op basis van zijn eigen noden, invulling kan geven aan zijn curriculum. Het is dus een keuzepakket, bestaande uit verschillende onderwerpen die een aantal studiepunten krijgt toegewezen, op maat van de individuele student.

De VOR start met een startcompetenties-test en een persoonlijk gesprek met de VOR-coach - die een vakdidacticus is. Zo kan de VOR-coach vanuit de eigen praktijkervaring kijken naar wat de student nodig heeft om een startbekwame leraar te worden. Als uit de startcompetenties-test blijkt dat bepaalde kennis en vaardigheden ontoereikend zijn, dan moet dit onderwerp in de VOR door de student gekozen worden. De opleiding geeft aan dat ze daarin sturend zijn, maar geen enkele verplichting kunnen opleggen aan de student in de keuze van de onderwerpen.

In het persoonlijk gesprek formuleren de VOR-coach en de student doelen en leggen ze die vast in een leerdoelencontract. Deze doelen kunnen eerder remediërend (taaldoelen, ICT, leren leren...) dan wel verdiepend (STEM, verkennen van Brusselse context...) zijn. De commissie stelt zich echter de vraag op welke manier de opleiding zicht heeft op waar er inhoudelijke raakvlakken zitten tussen de OLR en de VOR (voornamelijk voor de taal en ICT competenties) en hoe ze hier in controle zijn dat alle studenten alle competenties van een startbekwame leraar realiseren.

Het hele aanbod van de VOR staat dus extra-curriculair open. Veel onderwerpen zijn onmiddellijk inzetbaar in de (les)praktijk. De studenten geven aan dat de opdrachten die gekoppeld zijn aan de VOR niet gemakkelijk zijn en de nodige tijd en inspanning vergen. De commissie stelt vast dat de opleiding trots is over het aanbod van de VOR. De VOR biedt bijkomende motiverende leerervaringen aan studenten. Voor sommige studenten is de VOR een manier om kennis op te doen over een bepaalde vakdidactiek omdat een vakdidacticus over dat onderwerp in de opleiding ontbreekt.

Na elke semester gebeurt er een outtake gesprek tussen de VOR-coach en de student. Deze outtake is de intake voor de volgende semester. Indien de VOR-coach vaststelt dat een student nog bijkomende remediëring nodig heeft, moedigt de VOR-coach de student aan om aanpassingen te doen aan het leerdoelencontract. Ook worden op basis van feedback in andere opleidingsonderdelen doelen aangepast, leert de commissie in het gesprek met de studenten. De commissie vraagt zich af, als bepaalde persoonlijke doelen remediërend worden ingezet, of de opleiding dan de garantie heeft dat alle competenties wel degelijk gerealiseerd worden bij alle studenten, vanwege de vrije keuze. In de dialoog met de docenten wordt duidelijk dat samen met de VOR-coach gekeken wordt of de student de doelen uit het leerdoelencontract heeft bereikt. Echter, de studenten hebben een inspanningsverplichting en geen resultaatsverplichting voor deze doelen. Zij voeren dus zelf de regie over deze 15 studiepunten.

De commissie waardeert de VOR en ziet dit als een goed concept, maar is bezorgd over het hoge aantal studiepunten dat hiervoor wordt ingezet. Daarnaast is het doel van de VOR niet helder voor de commissie, omdat de doelen die worden gerealiseerd niet meteen gelinkt worden aan het OLR, gedragsindicatoren of vakdidactiek. De commissie vraagt zich af of alle leerresultaten afgedekt zijn en op welke manier de opleiding meer sturend kan zijn zodat een student met bepaalde tekorten deze verplicht moet opnemen in de VOR. Er wordt behoorlijk wat tijd besteed aan de persoonlijke ontwikkeling, in die mate dat de commissie zich afvraagt hoe de opleiding ervoor zorgt dat het diploma voor alle studenten gelijkwaardig is en of andere OLR niet onder druk staan door de huidige invulling van de VOR. Om deze vragen te beantwoorden vindt de commissie het nodig een aanvullend gesprek in te richten met de opleidingsverantwoordelijken.

In dit gesprek wordt helder dat de autonomie die de student in de VOR krijgt, een manier is om het leerproces in eigen handen te (leren) nemen. Daarnaast heeft de opleiding door de VOR de flexibiliteit om snel nieuwe onderwerpen of ontwikkelingen aan studenten aan te bieden. Echter, de commissie is van mening dat er veel studiepunten worden besteed aan de VOR. Het blijft onduidelijk hoe de VOR gelinkt is aan de leerresultaten. De commissie beveelt de opleiding daarom aan om dit duidelijker en transparanter vast te leggen. Ze beargumenteert dat essentiële leerdoelen die van een student een startbekwame leraar maken, niet in de VOR kunnen zitten, maar vast onderdeel moeten zijn van het curriculum en dit voor alle studenten. Daar waar er inhoudelijke linkjes zijn tussen de OLR en de invulling van de VOR (taal, ICT) stelt de commissie dat er best garanties komen dat deze effectief in het lessenpakket van de student zitten. Daarbij sluit aan dat voor die essentiële leerdoelen geen sprake kan zijn van een inspanningsverplichting maar dat er een resultaatsverplichting moet zijn om te kunnen slagen.

2.5 Vakdidactiek

De commissie is geïnteresseerd in de aanpak van de vakdidactiek binnen de opleiding en op de werkplek. Welke krachtige leeromgevingen worden er aangeboden tijdens de vakdidactiek? Op welke manier dragen stages en werkplekleren bij tot het realiseren van de leerresultaten van de vakdidactiek?

De commissie leert dat er een vast kader is dat zorgt voor duidelijkheid en een gemeenschappelijke taal, namelijk de LRM. Dit is het vertrekpunt in de opleiding en dus ook voor vakdidactiek. De theoretische onderwerpen zitten in opleidingsonderdelen uit de deskundigheidsleerlijn. Dit zit in het eerste kwartaal. Daarnaast zit de praktijk in de opleidingsonderdelen in de bekwaamheidsleerlijn. Alle opleidingsonderdelen die te maken hebben met identiteit zitten in persoonlijke ontwikkeling. De docenten die opleidingsonderdelen uit de deskundigheidsleerlijn geven, voorzien het basismateriaal voor het opleiden tot een leraar. Dit materiaal wordt gedeeld met de vakdidacticus zodat deze op de hoogte is van de aangeleerde kaders. De vakdidacticus wordt altijd ingezet als studenten in een veilige omgeving micro-teaching uitvoeren met medestudenten.

De aanwezige vakdidactici zijn verantwoordelijk voor een zeer breed gamma aan verschillende vakdidactieken. De opleidingsverantwoordelijken geven aan dat ze hier 'samen opleiden' als uitgangspunt hanteren. Daarmee willen ze zeggen dat ze werken als een team, waarbij docenten die een opdracht combineren met een halftijdse opdracht in het secundair onderwijs, toch heel dicht bij de opleiding staan en op die manier vakdidactiek binnen brengen. Ze zetten zeer sterk in op korte lijnen tussen student, mentor (die inhoudelijk geschoold is en werkt op een secundaire school) en docent (die niet altijd vakdidacticus is). De docent gaat in gesprek met de mentor om te polsen op welke manier de student tijdens het werkplekleren eventueel meer ondersteuning nodig heeft. Als dit zo is, dan zal de vakdidacticus een extra lesbezoek plannen. Dit gebeurt steeds op vraag van de docent. De commissie stelt vast dat de begeleiding in vakdidactiek afhangt van een individuele docent en niet structureel verankerd is in de opleiding.

Daarnaast wordt er voorzien in supervisiemomenten in een LIO-vakgroep waar een vakdidacticus LIO-studenten inspiratiesessies geeft en voor supervisie zorgt (voor zowel ervaren als minder ervaren docenten). LIO-studenten komen in deze sessies samen met mensen met al meer praktijkervaring. Studenten en docenten geven aan dat klasmanagement vaak nog een werkpunt is, waarbij dit niet altijd voldoende aan bod komt in de opleiding. Volgens het werkveld echter is er voldoende aandacht voor klasmanagement en krijgen studenten wel tools en kaders om dit goed te doen en zich eigen te maken.

Op het einde van het semester is er een inspiratiedag voorzien voor zowel reguliere als LIO-studenten.

De opleiding is er zich van bewust dat er een brede expertise nodig is om vele vakdidactieken te dekken. Het werken met vaste ankerpunten op de secundaire scholen waar studenten werkplekleren, heeft er voor gezorgd dat er makkelijker kan gecommuniceerd worden. Daarnaast kan een ankerpunt zorgen voor een gepaste vakdidacticus als de opleiding hier zelf niet kan in voorzien.

De commissie stelt vast dat de opleiding weet dat vakdidactiek een belangrijk onderdeel is van de opleiding en dat ze oplossingen zoeken om studenten de gepaste ondersteuning te geven indien er geen vakdidacticus aanwezig is in de opleiding. De commissie heeft een bezorgdheid dat, als er zich bij het werkplekleren problemen voordoen bij een student, er mogelijk geen adequate ondersteuning op vakdidactisch vlak is. Daarom stuurt ze er op aan om meer samenwerking met het werkveld te zoeken, vooral daar waar binnen de opleiding geen vakdidacticus aanwezig is om structureel te verzekeren dat studenten de gepaste opleiding krijgen in vakdidactiek.

2.6 Samen opleiden met werkveldpartners

De commissie heeft tijdens de dialoog met de opleidingsverantwoordelijken gesproken over de samenwerkingsverbanden met werkveldpartners. Zo wordt gesteld dat een uitbreiding van het netwerk kan leiden tot meer zichtbaarheid van de opleiding en het breder dragen van de missie, visie en profilering. De opleiding wil hierover in dialoog gaan met de onderwijsinstellingen waar zij LIO-studenten samen opleiden en met het werkveld waar zij reguliere studenten voor opleidt. Ook wil de commissie polsen naar welke initiatieven de opleiding wil nemen in verband met het verstevigen van partnerschappen en samenwerkingen.

In de dialoog met de docenten en het werkveld wordt aangegeven dat de begeleiding van de student aan de ene kant gebeurt vanuit de opleiding door de LIO-coach en aan de andere kant op de werkplek door de mentor. De LIO-coach begeleidt meerdere studenten op de werkplek. Het werkveld ziet de LIO-coach op de werkplek en op die manier worden samenwerkingen bestendigd en kunnen er makkelijk gesprekken worden gevoerd of vragen worden gesteld. De graduaatsstudent vraagt een ander soort begeleiding en dit vergt nog wel de nodige professionalisering van de mentor om goed aan te kunnen sluiten bij dit type student. Het werkveld geeft in de dialoog aan dat er meer gedaan zou kunnen worden op gebied van deze professionalisering. Indien wordt vastgesteld dat de mentor niet voldoet aan de verwachting, wordt dit aangekaart bij de school en wordt er iemand anders ter ondersteuning naast de mentor gezet.

Werkveldpartners geven aan dat er vanuit EhB voldoende overleg en flexibiliteit is om goed met elkaar samen te werken. Voor de werkveldpartners betekent 'Samen opleiden' dat er een gedeelde verantwoordelijkheid is om onder andere vakdidactiek aan te leren aan studenten van de lerarenopleiding. Zij proberen ook studenten mee te laten draaien met vakgroepen/kerngroepen op de werkplek.

Om het 'Samen opleiden' nog te verstevigen is de opleiding recentelijk beginnen werken met ankerpunten in verschillende secundaire scholen. Dit zijn vaste personen die als aanspreekpunt binnen een secundaire school voor de opleiding fungeren. Op die manier zijn de lijnen veel korter tussen student, mentor en docent. Deze ankerpersonen zijn zeer bereikbaar en kunnen als stagebegeleider optreden. Op die manier weten studenten wie binnen een secundaire school verantwoordelijk is voor het doorsturen van documenten of het overlopen van evaluatiedocumenten, maar is er ook in de school iemand die de student in contact kan brengen met de vakdidacticus.

De opleiding heeft ook samenwerkingsverbanden voor de VOR (zoals bijvoorbeeld generation Anderlecht, wiskunde atelier CVO Brussel, Coderdojo). Deze richten zich

voornamelijk naar het opdoen van extra leerervaringen bij partners voor studenten die nog geen les geven.

De mentor op de werkplek neemt deel aan de resonantiegroep. Zo zijn werkveldpartners bijvoorbeeld betrokken geweest bij aanpassingen aan het curriculum.

De commissie ziet een degelijke samenwerking tussen het werkveld en de opleiding. Ze waardeert de inspanningen van de opleiding om te werken met ankerpunten en om partnerschappen verder uit te bouwen. Voor de werkveldpartners die de commissie heeft mogen spreken is duidelijk dat EhB een herkenbare aanpak heeft uitgewerkt om rollen en afspraken te bestendigen.

2.7 Waarderend evalueren

Het evaluatiebeleid binnen EhB is voor alle graduaatsopleidingen onder aansturing van de ondersteunde diensten opgepakt en afgestemd op VKS-niveau 5. Daarnaast heeft de opleiding specifiek voor het educatief graduaat voor het secundair onderwijs de evaluatiepraktijk aangepakt.

De opleiding heeft het evaluatiebeleid van EhB vertaald naar een evaluatiepraktijk van waarderend evalueren. Bedoeling daarvan is de student op een positieve manier te bevestigen en te helpen hun volledige potentieel te bereiken. In de dialoog met de studenten verneemt de commissie dat er veel waardering is voor de mogelijkheid om eigen keuzes te maken om bijvoorbeeld opdrachten te presenteren (mondeling, in een powerpoint, in een video,...). Daarnaast geven studenten aan dat ze in jaar 1 veel ondersteuning krijgen door de manier van aanpak: er is een leersessie met daaraan gekoppelde een opdracht met een rubric die de verwachtingen weergeeft. In jaar 2 komen de opdrachten wat later na de leersessies en is er meer zelfsturing.

De opleiding kiest bewust voor een pass/fail-beoordelingssysteem dat aansluit bij de waarderende visie. De studenten spreken zich positief uit over het pass/fail-beoordelingssysteem. Het geeft volgens hen een even grote (of zelfs grotere) voldoening als het krijgen van een cijfer en neemt deels de stress en faalangst weg die bij examens kan aanwezig zijn. Bij het maken van authentieke leertaken krijgen studenten tussentijds een score die aangevuld wordt met feedback. Op die manier weet de student waar er nog aan gewerkt moet worden. De rubrics die gehanteerd worden zijn duidelijk en geven de nodige informatie aan de student over de verwachtingen. Zij geven aan dat in de authentieke leertaken makkelijk de eigen praktijk kan worden ingebracht en dat daarom het geleerde meteen kan gebruikt worden. Ze voelen op die manier een waardering voor hun werk die past bij het beoordelingssysteem. Indien nodig kan er met de docent in gesprek gegaan worden.

De commissie heeft de bezorgdheid dat het beoordelingssysteem zorgt voor een perceptie van 'makkelijk verdiende pass'. De studenten geven aan dat het echter hard werken is en dat ze een sterke motivering ervaren om de opdrachten goed uit te voeren, net omdat ze meteen inzetbaar zijn in de praktijk. Studenten vertellen in de dialoog dat voor hen 'leraar zijn' en 'leraar worden doorheen hun opleiding' zeer sterk gelinkt zijn.

Om te bewaken dat binnen het modulair curriculum opleidingsonderdelen op het beoogde beheersingsniveau worden geëvalueerd is de LRM richtinggevend. Daar is ook de plaats waar zichtbaar wordt waar het eindniveau wordt getoetst. Daarnaast voorziet de opleiding voor elk opleidingsonderdeel een opleidingsverantwoordelijke, aangevuld met een andere docent. Er wordt dus altijd in duo gewerkt er daardoor is er een gedeelde verantwoordelijkheid. Sommige docenten werken in meerdere opleidingsonderdelen en zo is er ook overlap die er voor zorgt dat docenten van elkaar weten wat waar aan bod komt.

De opleiding kiest er resoluut voor om de rollen van coach en beoordelaar te scheiden.

De beoordeling van de vakdidactiek wordt uitgevoerd door de docent van het microteaching, tijdens een theoretische les. Bij het uitvoeren van het werkplekleren wordt het vier-ogen-principe toegepast. Elke student krijgt een LIO-coach en een mentor op de school toegewezen. De student en de mentor krijgen bij de start een brochure met informatie over hoe er geëvalueerd wordt. Op die manier is het proces van de evaluatie transparant. Om een eindoordeel te kunnen uitspreken wordt samen met de student naar het eindverslag gekeken en de dialoog hierover gevoerd. Indien nodig sluit ook de vakdidacticus aan. De LIO-coach heeft de eindverantwoordelijkheid over de evaluatie en neemt hierin de eindbeslissing. De mentor woont ook een les bij als begeleider van de student. Om te zorgen dat de lat voor alle studenten gelijk ligt over de vakdidactische clusters heen, komt de beoordeling tot stand in samenspraak tussen de docent en de mentor van school en zo nodig ook in samenspraak met de vakdidacticus.

De studenten zijn positief over de evaluatie. Opdrachten nemen zij mee uit hun eigen praktijk of komen van school en kunnen meteen toegepast worden in de praktijk. De docent toont zijn betrokkenheid door mee te denken over de invulling van de opdracht d.m.v. het geven van voorbeelden.

De commissie stelt vast dat de LRM een belangrijk instrument is dat door docenten goed gehanteerd wordt. Het beoogde beheersingsniveau van een opleidingsonderdeel staat duidelijk in de LRM, en dus ook waar het eindniveau gerealiseerd wordt. Het afstemmen van de authentieke leertaken met een bijhorende rubric die een beschrijving geeft van de verwachtingen en de scores is voor studenten transparant. De evaluatiepraktijk maakt de waarderende visie waar.

2.8 Kwaliteitszorg

De commissie verneemt in de dialoog met de docenten dat er een hoge intrinsieke motivatie is bij de studenten. Ze kiezen bewust voor deze opleiding en moeten behalve de uitdagingen in privé-werk ook veel balletjes in de lucht houden. De opleiding zorgt dat de drempels voor studenten minimaal zijn, vooral door snel te antwoorden op de vragen van studenten en door nazorg te voorzien. Ook bij de werkveldpartners stelt de commissie vast dat er vanuit opmerkingen van studenten snel aanpassingen worden doorgevoerd die herkenbaar worden aangepakt door de opleiding.

Binnen de opleiding zijn er overleggrems waar verschillende stakeholders geraadpleegd worden over mogelijke verbeteringen voor de opleiding en feedback van hen wordt meegenomen. Voor het docententeam zijn er regelmatig kernteamvergaderingen, opleidingsvergaderingen en vakgroepvergaderingen. Studenten en docenten krijgen inspraak via de opleidingscommissie. Het werkveld wordt geconsulteerd in de resonantievergadering en via informele contacten door de stagebezoeken. In de dialoog met de docenten geven zij aan dat, ongeacht de grootte van de aanstelling, ze betrokken worden in feedback op belangrijke thema's voor de opleiding. Ook studenten worden hierin gehoord. De commissie leert dat de opleiding snel wil schakelen om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de noden van de student.

Om overzicht te bewaren in de actiepunten die de opleiding wil aanpakken, wordt er een jaaractieplan opgesteld met verantwoordelijken en een timing. Ook worden prioriteiten gesteld. Op de jaarlijkse georganiseerde departementale kwaliteitsdag gaat het team aan de slag met het jaaractieplan. De commissie uit de bezorgdheid dat sommige acties beter rustig hun uitwerking kunnen krijgen om impact te hebben. In het snel schakelen schuilt het gevaar dat niet altijd goed in kaart is gebracht waar het probleem exact ligt en dat er dan een gepaste actie is voor bedacht. Een voorbeeld hiervan is voor de commissie dat, door zo sterk in te zetten op het op maat maken van de opleiding, het gevaar is ontstaan dat aan het einde van de opleiding niet elke student dezelfde basiscompetenties heeft verworven voor een startbekwame leraar (zie 2.4 VOR). Daarnaast uit de commissie de bezorgdheid dat ze niet

heeft kunnen vaststellen op welke manier de opleiding opvolgt dat acties en aanpassingen hebben gewerkt.

Het valt de commissie op dat de docenten vooral met passie over hun werk spreken. Zij spreken over een instelling die rekening houdt met hun expertise in het toewijzen van hun opdracht. Voorzichtig wordt door docenten aangegeven dat de werkdruk wel hoog ligt. Bij mondelinge vragen van studenten nemen docenten direct contact op studenten en ook schriftelijke vragen per e-mail worden snel beantwoord. Ook worden er bij start van een nieuwe module vaak meerdere informatiemomenten ingebouwd. Alumni en studenten geven in de dialoog aan dat zij tevreden zijn over de begeleiding en de korte lijnen die er zijn tussen docent en student. De commissie waardeert de inzet en toegankelijkheid van de docenten en stelt vast dat dit een sterkte is waardoor studenten met een job, gezin en huishouden kunnen slagen. Langs de andere kant is de commissie bezorgd dat de draagkracht van het team onder druk staat en dat bij een mogelijke groei van de opleiding herbekeken moet worden hoe dit onder controle kan blijven.

3 Oordeel

Op basis van het gevoerde onderzoek naar de kwaliteit van de opleiding van het Educatief Graduaat in het secundair onderwijs aan de Erasmushogeschool Brussel beoordeelt de commissie de kwaliteit van de opleiding als voldoende. De commissie adviseert de NVAO om een positief accreditatiebesluit toe te kennen.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding een gedreven en bereikbaar team heeft, dat met passie haar werk uitvoert. Studenten en de alumni spreken van een zeer bereikbaar team. De studenten ervaren tijdens hun opleiding een groei, niet enkel in de ontwikkeling als leraar, maar ook als mens.

De opleiding geeft volgens de commissie blijk van durf en ondernemingszin om bij te sturen waar nodig en dit op basis van feedback van alle stakeholders. De opleiding heeft goede stappen gezet in het herschrijven van de missie, visie en profilering om zo meer aan te sluiten bij de doelgroep. Dit heeft eveneens gevolgen gehad voor de opbouw van het curriculum en het meer op maat aanbieden van de opleiding, afgestemd op de volwassen zij-instromer die werk en studie dient te combineren. De aanpassingen aan het curriculum op gebied van studieduur en de flexibele en modulaire aanpak ervan sluiten aan bij wie de studenten zijn en hoe ze willen leren.

Het DLR is één-op-één vertaald naar het OLR. Het OLR maakt zichtbaar op welke manier Ehb zich onderscheidt van andere opleidingen en eigen accenten legt. De LRM is een transparant en behulpzaam instrument voor de opleiding om zowel de relatie tussen het OLR en het curriculum te visualiseren, als het bewaken van welke gedragsindicatoren in welke opleidingsonderdeel aan bod komen en waar het eindniveau moet getoetst worden.

De opleiding spendeert 15 studiepunten aan VOR. De commissie stelt vast dat de autonomie die de student krijgt in de VOR een manier is om het eigen leerproces in handen te nemen. De uitgebreidheid aan keuzemogelijkheden die ofwel remediërend dan wel verdiepend werken maakt dat dit op maat van de student ingezet wordt. Het proces dat hier aan voorafgaat is volgens de commissie goed doordacht. Ook krijgt de opleiding door de VOR de flexibiliteit om snel nieuwe onderwerpen of ontwikkelingen aan studenten aan te bieden.

De commissie ziet een duurzame samenwerking tussen het werkveld en de opleiding. De werkveldpartners spreken van 'Samen opleiden' en de verantwoordelijkheid die ze daar zelf ook in hebben. De opleiding heeft positieve stappen vooruit gezet in de samenwerking door te werken met ankerpunten bij de werkveldpartners en door partnerschappen verder uit te bouwen. Op die manier zoeken ze naar oplossingen om ontbrekende vakdidactici in de opleiding in te vullen.

De opleiding kiest zeer bewust voor een pass/fail-beoordelingssysteem dat aansluit bij de waarderende visie op evalueren en de manier hoe ze zich wil profileren naar de studenten. De optimalisatie van de leerresultaten naar VKS-niveau 5, de gevolgen daarvan in de formulering van gedragsindicatoren en de aanpassingen op de evaluatiepraktijk, toont dat de opleiding een ondernemende mindset heeft. De aansluiting van de opleiding op de beoogde doelgroep is de grote drive van het team om aanpassingen door te voeren. Het afstemmen van de authentieke leertaken met een bijhorende rubric die een beschrijving geeft van de verwachtingen en de scores is voor studenten transparant.

De LRM is een belangrijk instrument voor de opleiding. Het bewaakt het beoogde beheersingsniveau per opleidingsonderdeel en eveneens waar het eindniveau gerealiseerd wordt.

Er zijn verschillende overlegcommissies waarin docenten, studenten en het werkveld betrokken worden bij de kwaliteit van de opleiding. Er wordt rekening gehouden met feedback van de stakeholders wat resulteert in aanpassingen waar nodig.

De commissie formuleert op basis van het gevoerde onderzoek nog de onderstaande aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geenszins afbreuk aan de positieve punten die de commissie eerder aangaf, noch aan het positieve advies.

- Zorg ervoor dat de link tussen OLR en de onderwerpen van de VOR explicieter zijn zodat essentiële leerdoelen niet in de VOR kunnen zitten en een resultaatsverplichting hebben;
- Zorg dat begeleiding in vakdidactiek structureel verankerd wordt in de opleiding en niet afhangt van een individuele docent;
- Volg als opleiding op of bepaalde vernieuwingen het gewenste effect hebben en stel op basis daarvan nieuwe acties op. In het snelle schakelen van de opleiding schuilt het gevaar dat niet altijd goed doordacht wordt waar het probleem exact ligt;
- Houd bij de groei van de opleiding rekening met de draagkracht van het personeel.

Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding

Instelling	Erasmushogeschool Brussel
Naam opleiding	Educatief Graduaat in het secundair onderwijs
Niveau en oriëntatie	Graduaat- VKS niveau 5
(Bijkomende) titel	-
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
Afstudeerrichtingen	-
opleidingstrajecten voor werkstudenten, voltijds/deeltijds trajecten, dag-/avondonderwijs, onderscheiden vormen van diplomering	<ul style="list-style-type: none"> • Deeltijdse trajecten (1,5, 2 of 2,5 jaar) • Mix tussen dag-, avond- en weekendonderwijs • Regulier traject • LIO-traject.
De vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden	<ul style="list-style-type: none"> • Brussel-Hoofdstad; • Leuven (uitsluitend e-campus voor LIO studenten)
Onderwijstaal	Nederlands
Studieomvang (in studiepunten)	90
Wanneer het om een graduaats- of bacheloropleiding gaat: de aansluitingsmogelijkheden en de mogelijke vervolgopleidingen; wanneer het om een masteropleiding gaat: de vereiste vooropleidingen en toelatingsvoorwaarden	De afgestudeerden van het educatieve graduaat kunnen doorstromen naar (educatieve) bacheloropleidingen.

Bijlage 2: Opleidings specifieke leerresultaten (OLR)

1. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs formuleert concrete doelstellingen, ontwerpt een krachtig gedifferentieerde leeromgeving en gebruikt passende werkvormen en evaluatiemethodieken ter ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces. Hij ondersteunt het inclusieve beleid van de onderwijsinstelling met aandacht voor diversiteit, taalontwikkeld lesgeven en 21ste-eeuwse vaardigheden.
2. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs geeft mee vorm aan een psycho-emotioneel veilig, ondersteunend en pluralistisch leer- en leefklimaat. Hij gaat gepast om met lichamelijke en geestelijke noden van de lerenden. Hij heeft aandacht voor attitudevorming bij de lerenden en bereidt hen voor op het functioneren op de arbeidsmarkt en op maatschappelijke participatie in een grootstedelijke context.
3. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs verwondert de lerenden en beheerst de domeinspecifieke vakinhoudelijke en vakdidactische basiskennis. Hij vertaalt deze inhouden gestructureerd en praktijkgericht naar de lerenden en gebruikt hierbij zijn relevante praktijkervaring. Hij gebruikt daarbij een correcte en gepaste taal. Hij ondersteunt lerenden vanuit hun persoonlijke (grootstedelijke) context in hun studie- en beroepskeuzeprocessen.
4. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs organiseert vanuit een flexibele houding een veilige en efficiënte werk- en leeromgeving. Hij voert administratieve taken correct uit.
5. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs professionaliseert zich en past nieuwe vakgerichte ontwikkelingen toe in zijn onderwijspraktijk. Hij reflecteert vanuit een nieuwsgierige en kritische houding op het eigen functioneren zowel binnen de klas, de school, als in de ruimere buurt en stuurt zichzelf bij.
6. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de communicatieve basisvaardigheden om een respectvolle dialoog aan te gaan met ouders en verzorgers met aandacht voor diversiteit en de context.
7. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs neemt deel aan de dialoog met het onderwijsteam. Hij overlegt hierbij over de pedagogische en (vak)didactische opdracht en aanpak, met aandacht voor een pluralistische houding. Hij reflecteert over het teamfunctioneren.
8. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst, als ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces, de communicatieve basisvaardigheden om een respectvolle dialoog aan te gaan met externe partners.
9. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs is een ambassadeur van het beroep. Hij neemt vanuit zijn rol als leerkracht deel aan het maatschappelijke debat met als doel het belang van onderwijs in de samenleving te onderstrepen.
10. De educatief gegradueerde in het secundair onderwijs, als cultuurparticipant, benadert met een open geest actuele thema's en maatschappelijke ontwikkelingen.

Bijlage 3: Samenstelling van de commissie

De beoordeling is gebeurd door een commissie van deskundigen aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Mieke Beckers (*voorzitter*) verantwoordelijke Kwaliteitstoezicht, afdeling Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk en Sociale Economie van de Vlaamse Overheid

Anja van Vliet (*commissielid*) onderwijsmanager Instituut voor lerarenopleidingen (ook associate degree) en assessmentcentrum Hogeschool Rotterdam

Jan Denys (*commissielid*) directeur Maritiem Instituut Mercator - Oostende

Bahar Demirci (*student-commissielid*) studente educatief graduaat PXL

De commissie werd bijgestaan door:

- **Ils Aerts** (*procescoördinator*) beleidsmedewerker NVAO
- **Monique van den Bos** (*extern secretaris*) beleidsmedewerker kwaliteitszorg ROC Mondriaan.

Alle commissieleden hebben de deontologische code van de NVAO ondertekend.

Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding

8.30 - 9.00	Samenkomst commissie in besloten kring
9.00 - 10.00	Algemeen gesprek met opleidingsverantwoordelijken Opleidingshoofd Opleidingsondersteuner Departementaal directeur Departementaal kwaliteitscoördinator Studie- en trajectbegeleider Onderwijsontwikkelaar
10.00 - 10.30	Intern overleg commissie/pauze
10.30 - 11.30	Gesprek studenten LIO studenten Reguliere studenten
11.30 - 12.00	Intern overleg commissie/pauze
12.00 - 12.45	Lunch commissie
12.45 - 13.30	Rondleiding campus COOVI
13.30 - 13.45	Intern overleg commissie/pauze
13.45 - 15.00	Algemeen gesprek docenten Opleidingsondersteuner en docenten
15.00 - 15.15	Intern overleg commissie
15.15 - 16.15	Gesprek met alumni en werkveld Alumni Werkveld
16.15 - 17.15	Intern overleg commissie
17.15 - 17.45	Extra gesprek Opleidingshoofd Opleidingsondersteuner
17.45 - 18.00	Intern overleg commissie
18.00 - 18.15	Afsluitend dialoog Opleidingsverantwoordelijken Docenten

Bijlage 5: Verantwoording

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het *“Beoordelingskader Opleidingsaccreditatie op maat van de eigen regie”* van juni 2020, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 27 november 2020.

Nadat de aanvraag ingediend door de instelling ontvankelijk werd verklaard, heeft de NVAO een commissie samengesteld. Deze commissie werd goedgekeurd door het dagelijks bestuur van de NVAO. De instelling tekende geen bezwaar aan tegen de commissie.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan een voorbereidend overleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens de voorbereidende werkzaamheden heeft de commissie verder alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens de dialoog met de instelling en de opleiding voorbereid.

Aan de hand van NVAO's Waarderende Aanpak heeft de commissie zich tijdens de dialoog verder verdiept in de context van de opleiding en op basis daarvan een onderzoek gevoerd naar de kwaliteit van de opleiding.

Tijdens de afrondende werkzaamheden heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een holistisch oordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van beoordelingsrapport. Eens alle commissieleden hadden ingestemd met de inhoud van het beoordelingsrapport, heeft de voorzitter van de commissie het beoordelingsrapport vastgesteld. Het door de voorzitter vastgestelde beoordelingsrapport werd aan de NVAO bezorgd.

Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal

Documentatie beschikbaar gesteld bij de aanvraag:

- Zelfevaluatie rapport
- Zelfevaluatie rapport – Bijlagen
- Onderliggende stukken Zelfevaluatie rapport op SharePoint EHB

Documenten die op voorhand zijn opgevraagd:

- Leerlijn 'Vakdidactisch en pedagogisch handelen in de 'kijker' met onderliggende documenten o.a. Vakdidactiek EG
- ECTS- fiches en de STIF
- Ontwerpprincipes op het opleidingsplan
- Leerlijn Vrije Ontwikkelruimte met aanverwante relevante documenten
- Curriculum met aanverwante relevante documenten waaronder 'Leerlijnen EG'
- Evaluatiepraktijk met aanverwante relevante documenten waaronder het Evaluatieproces met voorbeelden

